Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

SER GSW
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

Onze referentie
2021-0000101027

Bijlage: Reactie aan FNV

Datum 22 juni 2021
Betreft Verzoek tot voorstel wijziging systematiek wettelijke grenswaarden

Geachte

Op 20 mei jl. heb ik van de FNV een brief ontvangen met daarin een voorstel voor het aanpassen van de systematiek tot vaststelling van wettelijke grenswaarden[1]. Het voorstel gaat in op het proces dat doorlopen wordt binnen de SER ter advisering van SZW over het vaststellen van wettelijke grenswaarden.

Er zijn nog steeds te veel werkenden die nadelig gezondheidseffect ondervinden door blootstelling aan gevaarlijke stoffen tijdens het werk[2]. De verbetering van de systematiek tot vaststelling van wettelijke grenswaarden kan bijdragen aan het terugdringen van het aantal werkenden dat ziek wordt door blootstelling aan gevaarlijke stoffen tijdens het werk. Ik waardeer het dat de FNV actief meedenkt en een voorstel tot verbetering heeft gedaan.

Mede naar aanleiding van de brief van FNV heeft een gesprek plaatsgevonden tussen FNV, SZW en de Inspectie SZW. In dat gesprek werd duidelijk dat de achtergrond van het voorstel van FNV is gelegen in het feit dat er behoefte is om sneller over objectiveerbare en onafhankelijke informatie te beschikken over de haalbaarheid van grenswaarden. Zodat op deze wijze de informatiepositie van werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers in de SER subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek (SER GSW) verbetert.

Aangezien dit voorstel raakt aan de werkwijze en procedures waarvoor de SER GSW zelf verantwoordelijk is en ik tevens heb begrepen dat er ook in de SER GSW wordt gewerkt aan verbeteringen, lijkt het mij passend om de SER GSW te verzoeken om tot een gezamenlijk voorstel te komen dat tegemoet komt aan de hiervoor geconstateerde punten over onafhankelijke en objectiveerbare haalbaarheidsinformatie en de informatiepositie van de werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers in de SER GSW.
Ik geef hierna ten aanzien van dat voorstel nog een aantal overwegingen en specifieke vraagpunten mee.

---

[1] Website FNV, 20 mei 2021
[2] https://www.inspectieszw.nl/publicaties/rapporten/2021/02/04/beroepsziekten-in-beeld, https://www.arboportaal.nl/documenten/brochure/2020/5/28/factsheet-arbovisie-2040-staat-van-gezond-en-veilig-werken.

Inhoud voorstel FNV
De FNV stelt de volgende procedure voor het vaststellen van wettelijke grenswaarden voor genotoxische carcinogenen stoffen voor: 1) na het advies van de Gezondheidsraad doormiddel van een quickscan binnen de SER GSW bezien of de streefwaarde direct kan worden ingevoerd, 2) wanneer de streefwaarde niet gehaald kan worden meteen verbodswaarde adviseren, 3) als de verbodswaarde is geadviseerd na een aantal jaar door middel van een uitgebreide haalbaarheidstoets bekijken of de grenswaarde kan worden verlaagd richting de streefwaarde, met hierin een rol voor Inspectie SZW in de monitoring, 4) expertcommissie instellen die de verzamelde haalbaarheidsgegevens weegt tot een pre-advies aan de SER GSW.

Overwegingen en specifieke vraagpunten:
Bij uw beraadslagingen over het voorstel wil ik de volgende overwegingen meegeven:
- Het Arbostelsel in Nederland gaat uit van tripartiete afstemming met een duidelijke verantwoordelijkheid voor werkgevers, werknemers en de overheid. Ik hecht groot belang aan de positie van de SER GSW in de advisering over grenswaarden en zie die positie graag behouden.
- Een tweede overweging die ik mee wil geven is de rol en taak van Inspectie SZW. De Inspectie SZW heeft als taak om onafhankelijk toezicht te houden op het terrein van SZW. Binnen de inspectie is met het programma Bedrijven met Gevaarlijke Stoffen een deskundig gespecialiseerd team opgericht voor het toezicht op het veilig en gezond werken met gevaarlijke stoffen. Dit team wordt vanuit de onafhankelijke positie van Inspectie SZW ingezet om toe te zien op naleving. Een rol in het proces van normering, past in beginsel niet bij de taak van Inspectie SZW als onafhankelijk toezichthouder.
- Als laatste wil ik de overweging meegeven dat de Gezondheidsraad de stand der wetenschap bepaalt en vervolgens de SER GSW advies geeft over de haalbaarheid. Uit deze systematiek vloeit voort dat werkgevers en werknemers in de benodigde informatie voor de SER GSW voorzien. Vervolgens stelt de overheid de grenswaarde vast. Dit proces levert transparante grenswaarden op.

Het huidige voorstel bevat nog een aantal punten dat nadere specificering vraagt:
- Quickscan. Er wordt voorgesteld een quickscan in te voeren om te bekijken of een streefwaarde meteen kan worden ingevoerd nadat de Gezondheidsraad advies heeft uitgebracht met de streef- en verbodswaarde voor een stof. Hoe deze quickscan er uit komt te zien en hoe er voor wordt gezorgd dat deze quickscan snel kan worden uitgevoerd vergt specificering.
- Expertcommissie. Er wordt gesproken over een expertcommissie die de verzamelde haalbaarheidsgegevens weegt tot een preadvies aan de SER GSW. Met als doel de kwaliteit van de advisering door de SER GSW te vergroten. Hoe deze expertcommissie wordt samen gesteld en deze te werk gaat, vergt specificering. En het roept tevens de vraag op hoe deze zich verhoudt tot de onafhankelijke experts in de SER.
- Haalbaarheidsonderzoek. Tevens wordt voorgesteld dat wanneer de advieswaarde op het verbodsniveau wordt vastgesteld in de wet, na een periode van een aantal jaar door middel van een uitgebreide haalbaarheidstoets wordt bekeken of de grenswaarde kan worden verlaagd richting de streefwaarde. Hoe verhoudt zicht dit tot het project Haalbaarheidsonderzoek Nieuwe Stijl (HONS) wat op dit moment loopt?

En welke bijdrage kan HONS leveren aan de door FNV gezochte onafhankelijkheid en objectiveerbaarheid van de haalbaarheidsgegevens?

- Haalbaarheidsinformatie. Voor de uitgebreide haalbaarheidstoets is het van belang dat er objectiveerbare en onafhankelijke informatie wordt aangeleverd. Uit de systematiek van het arbostelsel en de SER GSW vloeit voort dat werkgevers en werknemers hierin voorzien. In het voorstel van FNV wordt echter benoemd dat de Inspectie SZW een rol zou kunnen spelen. Dat zou zorgen voor een 'verstatelijking', terwijl juist in het arbostelsel een belangrijke verantwoordelijkheid bij de sociale partners ligt. Dit roept de vraag op of dit een door de SER GSW gewenste ontwikkeling is en in die zin relevant voor de formulering van de toekomstige beleidsagenda van de Arbovisie 2040.

In de bijlage ontvangt u de brief van de FNV met hun voorstel alsmede mijn reactie aan de FNV. In mijn reactie geef ik aan dat ik de SER GSW zal verzoeken om met een gezamenlijk voorstel aan het ministerie van SZW te komen.

Mocht uit het voorstel blijken dat er onderdelen zijn waar SZW en/of de Inspectie SZW een rol in kan spelen, dan zal het ministerie bezien of dit passend is gelet op respectieve verantwoordelijkheden en door het ministerie kan worden ondersteund en op welke wijze. Daarover ga ik graag met u in gesprek.

Hoogachtend

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,
namens deze,

Directeur Gezond & Veilig Werken